

Chủ đề: THỬ ĐÔI GÓC NHÌN

I. Đọc hiểu văn bản văn học và viết đoạn văn nghị luận văn học

Câu 1.

a. Một biện pháp tu từ được sử dụng trong đoạn thơ: ẩn dụ (*vết thương còn tấy đỏ*).

b. Đoạn thơ “*Sóng cứ đập vào chân đê [...] sồn vai mưa nắng nụ cười*” đã làm nổi bật những đặc điểm sau của của con người Việt Nam: chịu thương chịu khó, tình nghĩa, lạc quan

Căn cứ giúp xác định được những đặc điểm ấy là những từ ngữ, hình ảnh tương ứng: chịu thương chịu khó (*lâm lũ, những ruộng lúa đồng khoai cấy trồng trong bão sóng, làm lụng, sồn vai mưa nắng*), tình nghĩa (*yêu nhau*), lạc quan (*nụ cười*).

c. Có thể hiểu như sau về các dòng thơ:

- Bằng việc phối hợp tinh tế, đắt giá các biện pháp tu từ (so sánh, ẩn dụ, liệt kê, điệp ngữ...), đoạn thơ đã tái hiện lịch sử ngàn năm gian lao mà anh dũng của dân tộc Việt Nam với liên tục những cuộc chiến vệ quốc vĩ đại.

- Từ đó, tác giả đã thể hiện lòng yêu nước sâu sắc, mãnh liệt của mình, được bộc lộ qua nỗi đau đớn xót xa trước những mất mát, hi sinh của dân tộc và sự căm thù mạnh mẽ lũ giặc ngoại xâm đã gây ra bao hủy diệt, tang thương trên đất nước này.

d. Sau khi đọc bài thơ, nếu có dịp được đến Nghĩa trang liệt sĩ Trường Sơn (Gio Linh, Quảng Trị), nội dung em sẽ viết vào sổ lưu niệm của di tích lịch sử này là:

- Chúng con đời đời ghi nhớ công ơn những anh hùng liệt sĩ đã ngã xuống vì độc lập, tự do của Tổ quốc.

- Chúng con luôn xác định cần phải sống xứng đáng với bao thế hệ cha anh đã không tiếc thân mình để trao cho hôm nay và mai sau một đất nước hòa bình, phồn thịnh, hạnh phúc.

- Chúng con sẽ tìm hiểu thêm về lịch sử dân tộc, về vị trí quan trọng của quốc gia trên bản đồ thế giới để tự hào hơn dân tộc Việt Nam, để cảnh giác với mọi âm mưu của kẻ thù, để nỗ lực gìn giữ và phát triển đất nước vinh quang muôn đời.

Câu 2. Phân tích nội dung chủ đề hoặc đặc sắc nghệ thuật của bài thơ *Con đê trên bán đảo* (Nguyễn Trọng Tạo).

- Chủ đề bài thơ: Bài thơ ca ngợi dân tộc Việt Nam qua hình tượng Trường Sơn – “con đê biển” vĩ đại, biểu trưng cho sức sống bền bỉ, tinh thần hi sinh và ý chí quật cường trước chiến tranh, thiên tai và xâm lược, đồng thời khẳng định sự sống không ngừng của dân tộc, được nuôi dưỡng bằng máu, mồ hôi và lòng kiên cường của nhiều thế hệ.

- Chủ đề này được nêu bật qua những nội dung sau:

- Hình ảnh dãy Trường Sơn được khắc họa như một “con đê biển” vững chãi, biểu tượng cho sức chịu đựng bền bỉ và vai trò che chở, nâng đỡ sự sống của dân tộc trước sóng gió thiên tai và chiến tranh.
- Hình ảnh con người Việt Nam hiện lên can đảm, kiên cường, sẵn sàng hi sinh và không ngừng đứng lên, góp phần làm nên sức sống bền bỉ, trường tồn của dân tộc.

- Chủ đề trên được làm rõ bằng việc sử dụng những từ ngữ ẩn dụ, chọn lọc, giàu tính biểu trưng và sự phối hợp tinh tế một số biện pháp tu từ như ẩn dụ, so sánh, đảo ngữ,...

II. Đọc hiểu văn bản nghị luận và viết bài văn nghị luận xã hội

Câu 1. Luận điểm “*hoà trộn giữa sách truyền thống và các phương tiện hiện đại đã chiếm lĩnh hầu như mọi góc ngách của nhận thức*” là một ý kiến/ quan điểm khá độc đáo trong bài viết.

Luận điểm này cho thấy người viết đã có cách tiếp cận linh hoạt, cởi mở, nhìn vấn đề theo hướng cân bằng và hoà trộn chứ không tách biệt và đối lập giữa hai cách đọc.

Câu 2.

1. Giải thích:

- Chúng ta đang sống trong một thời kỳ không ngừng phát triển về công nghệ, được biết đến là “Thời Đại Công Nghệ Số”. Thời Đại Công Nghệ Số bắt nguồn từ sự bùng nổ của công nghệ, từ máy tính cá nhân đến internet và ngày nay là trí tuệ nhân tạo. Các đổi mới này không chỉ làm thay đổi cách chúng ta làm việc mà còn thay đổi cách chúng ta tương tác, giáo dục, giải trí, và thậm chí là cách chúng ta sống.

- Vấn đề đặt ra trong yêu cầu đề hướng đến việc phải giải quyết được vấn đề tác hại ghê gớm của công nghệ số đối với học sinh.

2. Luận điểm dẫn dắt:

- Như đề bài đã nêu, việc tiếp xúc nhiều với công nghệ số dễ dẫn đến sự xao nhãng, thiếu tập trung trong học tập của học sinh.

- Hơn thế, không thể phủ nhận ánh sáng bất thường trong đêm phát ra từ điện thoại thông minh hay máy tính bảng sẽ ảnh hưởng tới cấu trúc não và làm gia tăng các cảm xúc khác thường, gây tình trạng mệt mỏi, thiếu tỉnh táo và gây ảnh hưởng tới hiệu quả làm việc, học tập trong ngày hôm sau.

- Quan trọng nhất là việc phụ thuộc vào công nghệ số sẽ làm hạn chế khả năng giao tiếp, không có kỹ năng chọn lọc thông tin, giảm tập trung, mất dần sự tự tin và giảm năng suất lao động, học tập. Chính vì vậy mà báo cáo của Tổ chức Hợp tác và Phát triển kinh tế OECD cho biết sự xao nhãng do công nghệ số (như lướt web, quét video ngắn...) là nguyên nhân chính dẫn đến việc kết quả học tập các môn Ngôn ngữ, Toán, và Khoa học của học sinh tuổi 15 trên toàn cầu đã sa sút đáng kể trong một thập kỉ trở lại đây.

3. Luận điểm trung tâm:

3.1. Giải pháp 1: Do nhiều trường học hiện đã cấm học sinh sử dụng điện thoại di động nên đối tượng đầu tiên cần hành động để giải quyết vấn đề là phụ huynh. Để giúp trẻ giảm bớt sự phụ thuộc vào internet, cha mẹ cần đặt ra những quy tắc cụ thể về thời gian sử dụng thiết bị công nghệ số. Việc này không chỉ giúp kiểm soát thói quen trực tuyến mà còn tạo điều kiện để trẻ tham gia các hoạt động khác có lợi cho sự phát triển thể chất và tinh thần. Môi trường số chứa nhiều thông tin hữu ích, nhưng cũng tiềm ẩn không ít nguy cơ từ các trang web độc hại, nội dung không phù hợp hoặc những nền tảng có thể ảnh hưởng tiêu cực đến tâm lý của trẻ. Do vậy bên cạnh việc giới hạn thời gian sử dụng internet, cha mẹ cũng cần chú ý đến nội dung mà trẻ truy cập. Hơn thế, thay vì cấm đoán hoàn toàn, cha mẹ nên hướng con đến những hoạt động bổ ích khác (thể thao, đọc sách, học chơi một nhạc cụ nào đó,...) để giúp trẻ giảm bớt thời gian sử dụng công nghệ số một cách tự nhiên. Việc tham gia các hoạt động ngoài đời thực không chỉ giúp trẻ rèn luyện sức khỏe mà còn phát triển kỹ năng xã hội, tư duy sáng tạo và khả năng tự lập.

3.2. Giải pháp 1: Đối tượng quan trọng hàng đầu vẫn chính là bản thân học sinh - người sử dụng thường xuyên và chịu ảnh hưởng của công nghệ số. Các em cần tránh cảm giác FOMO – ám ảnh rằng nếu không thường xuyên vào mạng xã hội sẽ bị bỏ lỡ những điều hay ho, rồi trở thành “lạc hậu” trong mắt cộng đồng mạng. Mặc dù học cách tận hưởng cuộc sống một mình là rất quan trọng, nhưng các em cần cân bằng giữa việc tận hưởng sự riêng tư và dành thời gian cho những người mình yêu thương. Điều này giúp mỗi cá nhân ghi nhớ rằng mình không bao giờ đơn độc và sẽ có người sẵn sàng giúp đỡ khi cần, đặc biệt là những lúc ta cảm thấy tẻ nhạt khi rơi vào trạng thái Doomscrolling (trạng thái buồn bã, chán nản sau khi bạn đã tiếp nhận quá nhiều thông tin tiêu cực từ Internet). Cuối cùng, hãy đóng khung những khoảng thời gian nhất định trong ngày để “cách ly” với thiết bị mạng. Đặc biệt, trong những cuộc du lịch, những sinh hoạt chung với người thân, chúng ta nên dành thời gian quan sát và trải nghiệm thế giới thực nhiều hơn là gắn liền với thế giới ảo.